

TRABZON İLAHİYAT DERGİSİ

Sayı: Özel Sayı, Kasım 2024

TRABZON THEOLOGY JOURNAL

Issue: Special Issue, November 2024

TRABZON İLAHİYAT DERGİSİ
Trabzon Theology Journal

TRÜ İlahiyat Fakültesi Adına Sahibi / Owner
Prof. Dr. Emin Aşıkutlu
(Dekan/Dean)

Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager
Doç. Dr. Süleyman Gür

Editör / Editor
Doç. Dr. İhsan Timür

Özel Sayı Editörü / Special Issue Editor
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ayyıldız

Editör Yardımcıları / Assistant Editors
Dr. Öğr. Üyesi Abdülkerim Malkoç
Arş. Gör. Mustafa Gargar

Alan Editörleri / Field Editors
Doç. Dr. Ahmet Yazıcı; Doç. Dr. Ali Fidan; Doç. Dr. Ali Gül; Doç. Dr. Necmi Karşlı; Doç. Dr. Semra Çinemre;
Dr. Öğr. Üyesi Abdülkerim Malkoç; Dr. Öğr. Üyesi Adem Sünger; Dr. Öğr. Üyesi Ersan Türkmen;
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Yıldız; Dr. Öğr. Üyesi Kadim Sayım; Dr. Öğr. Üyesi Kamran Abdullayev;
Dr. Öğr. Üyesi Mehtap Aydın Kaim; Dr. Öğr. Üyesi Samet Şenel

Yayın Kurulu/ Editorial Board

Prof. David B. Cook (Rice University, School of Humanities, dbcook@rice.edu)
Prof. Dr. Hanifi Şahin (Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, hanifisahin@atauni.edu.tr)
Prof. Dr. Mehmet Kalaycı (Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, mkalayci@divinity.ankara.edu.tr)
Prof. Dr. Nihat Uzun (Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, nuzun@trabzon.edu.tr)
Doç. Dr. Eyüp Öztürk (Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, eyupoztturk@trabzon.edu.tr)
Doç. Dr. Fatih Topaloğlu (Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, topaloglu@trabzon.edu.tr)
Doç. Dr. İhsan Timür (Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, ihsantimur@trabzon.edu.tr)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Faruk Güney (Kırklareli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, ahmetfarukguney@klu.edu.tr)
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ayyıldız (Trabzon Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, mahmutayyildiz@trabzon.edu.tr)

Tashih / Redaction

Arş. Gör. Abdülkadir Dural; Arş. Gör. Ayşegül Balık; Arş. Gör. Ayşenur Ayan; Arş. Gör. Hatice Demirci; Arş.
Gör. Hilal Bayrakdar; Arş. Gör. Mahmut Furkan Çetinkaya; Arş. Gör. Muhammed Ali Tuzlu;
Arş. Gör. Muhammed Şükrü Düzcan; Arş. Gör. Mustafa Gargar; Arş. Gör. Ramazan Aslan

İngilizce Dil Editörleri / English Language Editors

Dr. Öğr. Üyesi Arzu Yıldız; Dr. Öğr. Üyesi Rızkan Tok

İstatistik Editörü / Statistics Editor

Doç. Dr. Necmi Karşlı

Etik Editörü / Ethics Editor

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Ayyıldız

Dizgi-Mizampaj / Layout

Hacer Yavruoğlu

HCR Ajans Hizmetleri, Trabzon 0462 300 30 03

Yazışma / Correspondence

Trabzon Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığı Çimenli Kampüsü Rize Caddesi No: 98/A
61000 - Trabzon - TÜRKİYE
Telefon / Phone: +90 (462) 334 60 35 - 377 17 05
Faks/Fax: +90 (462) 334 60 36
E-posta: trabzonilahiyatdergisi@trabzon.edu.tr
Web: http://dergipark.gov.tr/tid

Kapaktaki Hat Eseri

el-Beşîr, Ömer Faruk Dere

Baskı Yeri ve Tarihi

Matsis Matbaa Hizmetleri

Tevfikbey Mh. Dr. Ali Demir Cd. No: 51 Tel.: +90 (212) 624 21 11 Sefaköy / İSTANBUL

Basım Tarihi

Kasım 2024

DERGİ ESKİ ADI / PREVIOUS TITLE

Karadeniz Teknik Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi / Karadeniz Technical University
Journal of the Faculty of Divinity. (ISSN: 2148-5001 / e-ISSN: 2618-611X)
(Yayınlanan Sayılar / Number of Publication: Yıl / Year: 2014, Cilt / Volume: 1,
Sayı / Issue: 1, Yıl / Year: 2018, Cilt / Volume: 5, Sayı / Issue: 1)

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Emin AŞIKKUTLU (Trabzon Üniversitesi)
Prof. Dr. Eyüp BAŞ (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. H. Mehmet GÜNAY (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Kafi DÖNMEZ (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. İhsan FAZLIOĞLU (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Jan Loop (University of Copenhagen)
Prof. Dr. Mehmet Emin MAŞALI (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Muhammet ABAY (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Özcan HIDIR (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep ÖNAL (Giresun Üniversitesi)
Prof. Dr. Selami ŞİMŞEK (Gümüşhane Üniversitesi)
Prof. Dr. Süleyman KAYA (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet NİYAZOV (Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü)

Bu dergi

veri indeksi tarafından taranmaktadır.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

- Vehhâbîlik Reddiyeleri Bağlamında Muhammed et-Trabzonî el-Medenî'nin Görüşleri
The Views of Muhammad al-Trabzonî al-Madanî in the Context of the Refutations of Wahhabism
Ebru Koçak ..... 7 - 27
- Yazma Eserlere Düştüğü Notlar Çerçevesinde Muhammed et-Trabzonî'nin Musahhih ve Okur Yönü
The Corrective and Reading Practices of Muhammad al-Trabzonî Through His Marginal Notes in Manuscripts
Fatma Esmanur Koç - Emine Esranur Koç ..... 29 - 49
- Muhammed et-Trabzonî el-Medenî'nin "el-İthâfâtü's-seniyye fî'lehâdîsi'l- kudsîyye" Adlı Eseri Bağlamında Münâvî ve Süyûtî ile Etkileşimi
Muhammad al-Trabzonî al-Madanî's Interaction with al-Munâwî and al-Suyûtî in the Context of "al-Ithâfât al-seniyya fî'l-ahâdîsi al-qudsiyya"
Hasan Küçükosman ..... 51 - 70
- Muhammed et-Trabzonî el-Medenî'nin Sârîmu'l-vâridât Adlı Eserinin Vehhâbîliğin Ortaya Çıkış Tarihi Bağlamında Kaynaklık Değeri
The Source Value of Muhammad al-Trabzonî al-Madanî's Sârîm alwâridât in the Context of the Emergence of Wahhabism
Kadir Gömbeyaz - Muhammed İkbâl Çoban ..... 71 - 108
- Muhammed et-Trabzonî el-Medenî'nin Fikhî Sorulara Cevap Üretme Faaliyeti
Muhammad al-Trabzonî al-Madanî's Activity of Producing Answers to Fiqh Questions
Mustafa Çil ..... 109 - 132
- Esmâ-i Hüsnâ Literatürüne Bir Katkı: Muhammed b. Mahmud et-Trabzonî el-Medenî'nin (ö. 1200/1786) el-Maksadü'l-esnâ fî şerh-i esmâi'l-hüsnâ Risâlesi
A Contribution to the Literature of Asma al Husna: Muhammad al-Trabzonî's treatise al-Maqsad al-asna fî sharh asma al-husna
Osman Demirci ..... 133 - 153
- Muhammed et-Trabzonî'nin (ö. 1200/1786) Risâle fî Şerâiti Sıhhati'n-Nezr Adlı Risâlesi: İnceleme ve Tahkik
Muhammad al-Trabzonî's (d. 1200/1786) Treatise Named Risâla fî Sharâ'it Sihhat al-Nazr: Review and Critique
Şenol Saylan ..... 155 - 175
- Muhammed et-Trabzonî el-Medenî'nin el-İthâfâtü's-Seniyye fî'l- Ehâdîsi'l-Kudsîyye Adlı Eseri Özelinde Kudsî Hadis Yorumu
Muhammad al-Trabzonî al-Madanî's interpretation of the Qudsi Hadith in his work al-Ithâfât al-Seniyya fî'l-Ahâdîsi al-Qudsiyya
Yunus Yazıcı ..... 177 - 198

Muhammed et-Trabzonî el-Medenî'nin Tafdîl Konusuna İlişkin Mülâhazaları -Temyîzü'l-Fâ-
dîl Anî'l-Mefdûl Adlı Eseri Örneğinde-
*Muhammad al-Trabzonî al-Madani's Considerations on the Subject of Tafdîl -Example of his Work
Named Tamyîz al-fâdîl an al-mafdûl-*
Züleyha Birinci .....199 - 221